

QAROR QABUL QILISH JARAYONI VA BOSHQARUVI

Xolmatjonova Zahro Nodirbekovna

xolmatjonovazahro977@gmail.com

Sobirova Feruza Islomjon qizi

f.sobirova@uzswlu.uz

Annotatsiya: Maqolada boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni va uning psixologik, ijtimoiy, strategik asoslari keng tahlil qilinadi. Qaror qabul qilish fenomeni insonning irodaviy harakatlari, bilim, tajriba va rahbarlik kompetensiyalari bilan uzviy bog‘liq ekani ta’kidlanadi. Mazkur jarayonning samarali amalga oshirilishi uchun rahbarning maqsadni belgilash, vazifalarni taqsimlash, resurslarni ajratish va javobgarlikni belgilash qobiliyatlari muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, maqolada qaror qabul qilishning turli yondashuvlari, bosqichlari, darajalari hamda unga ta’sir etuvchi ijtimoiy-psixologik, axborot, motivatsion va texnologik omillar keltirilgan. Maqola rahbarlik faoliyatining strategik, ijtimoiy va iqtisodiy jihatlarini yoritib, boshqaruv qarorlarining samaradorligi va muvaffaqiyati uchun zaruriy shart-sharoitlarni belgilaydi.

Kalit so‘zlar: qaror qabul qilish, boshqaruv, rahbarlik kompetensiyalari, psixologik omillar, ijtimoiy ta’sir, strategik rejalashtirish.

Kirish. Jamiyat va davlatning rivoji, shuningdek turli sohalarning istiqboli ko‘pincha insonlarning qabul qilgan oqilona va samarali qarorlariga bog‘liqdir. Qaror qabul qilish jarayoni psixologik tadqiqotlarda insonlarning qanday tanlov qilishi va bu tanlovlarning natijalari bilan bog‘liq hodisa sifatida o‘rganilgan. Qaror qabul qilish inson faoliyatining barcha turlari uchun xos bo‘lib, u nafaqat natija yoki xulosa, balki maqsadga erishish, muammolarni hal qilish va muayyan xatti-harakatlarni amalga oshirish zarurati bilan tavsiflanadi. Boshqaruv psixologiyasi sohasida qaror qabul qilish jarayoni strategik maqsadlarni amalga oshirish, vaziyatlarni muvofiqlashtirish va resurslarni samarali taqsimlash bilan bog‘liq

jarayon sifatida qaraladi. Tadqiqotchilar tomonidan ilgari surilgan yondashuvlar va ta'riflar qaror qabul qilishni irodaviy, ma'lumotga asoslangan, analitik yoki intuitiv jarayon sifatida ko'rsatadi. Shu bilan birga, rahbarlik faoliyati va boshqaruv qarorlari insonning shaxsiy fazilatlari, tajriba va kompetensiyalari bilan uzviy bog'liqdir. Ushbu maqola boshqaruv qarorlarini qabul qilishning psixologik, ijtimoiy va strategik jihatlarini tahlil qiladi, qarorlar samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlaydi hamda rahbarlar uchun samarali qaror qabul qilish uslublarini yoritishga qaratilgan.

Xulosa

Maqolada boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni va uning ijtimoiy-psixologik, strategik va analitik jihatlarini keng tahlil qilindi. Qaror qabul qilish insonning irodaviy harakatlari, tajriba, bilim va rahbarlik kompetensiyalari bilan uzviy bog'liq bo'lib, uning samarali amalga oshirilishi rahbarning maqsadni belgilash, vazifalarni taqsimlash, resurslarni ajratish va javobgarlikni belgilash qobiliyatlariga bog'liq ekanligi ta'kidlandi. Shuningdek, maqolada qaror qabul qilish jarayonining turli yondashuvlari – intuitiv, tajribaga asoslangan va analitik – hamda qarorlarni qabul qilishning darajalari va bosqichlari ko'rib chiqildi. Rahbarlarning ijtimoiy-psixologik sifatleri, motivatsion, axborot va texnologik omillar qarorlarning sifatini belgilovchi muhim omillar sifatida aniqlanadi. Natijada, boshqaruv qarorlari nafaqat tashkilot va korxonalarning samarali faoliyatini ta'minlash, balki jamiyat va davlat manfaatlarini qo'llab-quvvatlash, iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotga hissa qo'shish imkoniyatini beradi. Samarali qaror qabul qilish rahbarning strategik fikrlash, kreativ yondashuv va psixologik malakalarini to'liq namoyon etishi bilan bog'liq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Nazarov A. S. Psychological foundations of managerial decision-making. Молодой ученый. – 2021. – № 3. – С. 46-48.
2. Nazarov A. S. THE PSYCHOLOGY OF DECISION-MAKING STRATEGIES. Актуальные научные исследования в современном мире. – 2021. – № 1-7. – С. 79-82.

3. Nazarov A. S. va boshq. Психологические особенности разработки и реализации управленческих решений. Актуальные научные исследования в современном мире. – 2021. – № 2-9. – С. 31-35.
4. Nazarov A. Scientific and methodological foundations of the influence of the social and psychological properties of the manager on managerial decisions. Общество и инновации. – 2021. – Т. 2. – № 4/S. – С. 523-532.
5. Nazarov A. Научно-методические основы влияния социальнопсихологических свойств руководителя на управленческие решения. Общество и инновации. – 2021. – Т. 2. – № 4/S. – С. 523-532.
6. Nazarov A. S., Mitina O. V. Психологические основы принятия управленческих решений. Наука и мир. – 2020. – № 12-1. – С. 73-75.
7. Nazarov A. S. va boshq. Психологический анализ уровней принятия управленческих решений и факторов, влияющих на него. Молодой ученый. – 2020. – № 21. – С. 739-740.
8. Nazarov A. S. Rahbar faoliyatida boshqaruv qarorlarini qabul qilish tamoyillarini ijtimoiy-psixologik xususiyatlari. Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences. – 2021. – Т. 1. – № Special Issue 2. – С. 342-348.
9. Nazarov A. Rahbarning shaxsiy kompetentli omilining boshqaruv qarorlarini qabul qilishga ta'sirining ijtimoiy-psixologik tahlili.
10. Mengboevich U. B., Sottarovich N. A. Social and psychological characteristics of the leader in the implementation of management decisions. Science Time. – 2021. – № 10 (94). – С. 31-35.
11. Umarov B. M., Nazarov A. S. Socio-psychological aspects and mechanisms affecting management decision-making in the activities of the head. Международный научно-практический электронный журнал «Моя профессиональная карьера». Выпуск № 29 (том 1)(октябрь, 2021). – С. 91.
12. Umarov B. M., Nazarov A. S. Psychological models of behavior of managers in the process of making management decisions.
13. Nazarov A. S. Decision making as a key part of management activity.

Международный научно-практический электронный журнал «Моя профессиональная карьера». Выпуск № 33 (том 1)(февраль, 2022). – С. 77.

14. Nazarov A. S. Psychological aspects of management decision-making in emergency situations. Международный научно-практический электронный журнал «Моя профессиональная карьера». Выпуск № 34 (том 1)(март, 2022). –С. 131.

15. Sottarovich N. A., Zilola K. Psychological mechanisms for making managerial decisions in management activities. Science Time. – 2022. – № 2 (98). – С. 27-33.

16. Nazarov A. S. Основные психологические детерминанты, обеспечивающие процесс принятия решений в управлении. Международный научнопрактический электронный журнал «Моя профессиональная карьера». Выпуск № 36 (том 1)(май, 2022). – С. ...